

*2910 • 08-37-40-200

בס"ד, בית מדרש המאי"ר לארץ | גליון 335

ויקרא | ספק מושרש בקליפת עמלק אמנם אדם קדוש חי בעולם ברור

מסי לרות אר הנפש

שביבי אור מתורתו האדירה והנדירה
של הצדיק רבינו יורם מיכאל אברג'ל זיע"א
ערוך על פי שיעוריו של בנו ממושיך דרכו ואורו
הרה"ג רבינו ישראל אברג'ל שליט"א

מסילות אל הנפש

תוכן העניינים

- 1 טעויות שכאלו! .....
- 4 חמשה שערים לנפש .....
- 7 שרשו של הניגון .....
- 9 משפחה שכזו .....
- 11 וימצא הזבוב מנוחה .....
- 13 זבוב אוהב ספיקות .....
- 16 ספיקות באמונה .....
- 21 הזבובים אכלו את איוב .....
- 23 סוף טוב הכל טוב! .....
- 24 סכנה - אף אדום! .....
- 27 העולה מן האמור להלכה ולמעשה .....

הזמינו לבית או לעסק
קופת צדקה מהודרת

הצטרפו לשיעור היומי
עם משלוח עד הבית!

בית המדרש המאי"ר לארץ

התנסות והתפתח ספר מודיע ודבני דרכ יודים נייסאל אברג'ל זיע"א

8771301 345 נתיבות ת.ד 666 הקציר 08-37-40-200/*2910

office@h-l.org.il 077-223-1130

www.hameir-laarets.org.il המאיר לארץ

08-649-9859 לקבלת דגש של אור
קו 'המאיר לארץ'

ע"ר 580654762 | למוסד אישור מס הכנסה לעניין תרומות לפי סעיף 46 לפקודה

- כל הזכויות שמורות -

פרשת ויקרא

טעויות שכאלו!

והוא קם והלך לשאול את שכנו שהיה אברך בכולל...

האברך השיב: השאלה שלך היא התשובה, בגלל שהוא היה שיכור!

אך האמת - המשיך האברך ואמר - שאחשורוש לא היה יהודי, הוא היה גוי.

אותו יהודי התמלא שמחה והלך בצעדים מרוננים לקריאת המגילה. במהלך השמיעה צצה לו שאלה חדשה: רגע! אם אחשורוש הוא גוי, אז איך אסתר התחתנה אתו? והלא אסור להתחתן עם גוי?!

זיעה בצבצה מְזוּיֹת מצחו, ולאחר מאמץ מחשבתי רב, הבין: הא! פשוט! גם אסתר היתה גויה!

כמה דקות של נחת נחו עליו, אך לפתע שוב צצה בלבו קושיא: אם אסתר גויה, אז למה אנו אומרים בסוף המגילה 'ברוכה אסתר', אם היא גויה איך מברכים אותה?!

סיפר הגה"ק הרב יוסף משאש זיע"א, וזתו"ד:¹

באחד הכפרים הרחוקים והנידחים, מאותם אלו הסמוכים לעיירות הגדולות, התגורר לו יהודי אחד, שלא היה מהטיפשים הקטנים...

אותו יהודי, כבר מילדות היה שומע בכל שנה את קריאת המגילה מפי החזן, ומשום מה, תמיד הוא הבין שאחשורוש היה יהודי ושהוא היה אחד ממלכי ישראל.

והנה, שנה אחת, בשנה בה מתרחש סיפורנו, הוא התכונן כהרגלו ללכת לבית הכנסת לשמוע את קריאת המגילה, ובעודו מתכונן, צצה בלבו שאלה: 'אני זוכר שאחשורוש בזמן שהיה שיכור, ביקש מאשתו לבוא אליו והיא סירבה (וזו זכותה), ולכן הוא הרג אותה. ואני לא מבין, איך זה יכול להיות? איך יהודי יכול להיות כל כך אכזר, להרוג את אשתו בלי שום סיבה?!

מעין החכמה

1. נחלת אבות (חלק ג - עמוד קלט).

2 מסילות אל הנפש

פרשת ויקרא - טעויות שכאלו!

היהודי נעצר כהלום רעם: איזו קושיא! והיהודי השני החל להסתלבט עליו: אתה סתם טיפשו! חכה, חכה, מחר אני אדאג שכל הבית הכנסת יצעק 'ברוכה אסתר', עד שכל החלונות ישברו מעוצמת הקול!

היהודי חש שעולמו מסתובב עליו, ומתוך חוסר אונים שלח אגרוף לפרצופו של זה השני, והעיף לו במכת יד שלש שינים...

היהודי השני לא טמן ידו בצלחת, אלא בתוך פרצופו של חברו, ושני פסים ארוכים ועמוקים נחרטו בתוך פרצופו של הראשון...

ויכו איש את רעהו באבן ובאגרוף, ויבואו השוטרים ויתפשו את שניהם ויוליכום בשקם ובתעניתם (שהרי זה היה במוצאי תענית אסתר) ודמם שותת, והם מחרפים ומגדפים זה את זה, עד בית הסוהר, וילכו קרוביהם להצילם ולא יכולו...

ויהי ממחרת, ביום הפורים, ויעמידום במשפט ויגזרו על שניהם שלשה חדשים של מאסר...

לאחר שלשה חדשים חזרו לבתיהם והמשיכו את חייהם כרגיל...

ובימן המשיכו הדפים לנוע קדימה...

מסכנים הקהל! אני חייב להציל אותם!

ואכן, איך שנגמרה הקריאה, הוא רץ במהירות לתיבה וחבט עליה בחוזקה וצעק: אסור לומר 'ברוכה אסתר' כי היא סתם גויה!

לרגע השתרר שקט בבית הכנסת, ולאחר מכן הוא החל לרעוש ככוורת דבורים: מה פתאום, אסתר היא יהודיה...

אותו יהודי חבט שוב בתיבה ואמר: אם אסתר יהודיה אז איך היא התחתנה עם גוי? הא? ??

השאלה נותרה באויר ללא תשובה...

ומכיון שכן החליטו כולם לדלג על 'ברוכה אסתר'...

כל הקהל יצא מבית הכנסת, וגם אותו אדם. אך הוא, במיוחד, יצא שמח וטוב לב: הצלחתי להוכיח לכולם כמה חכם אני!...

ויהי הוא הולך לביתו, וירדוף אחריו עם הארץ אחר אשר קינא בו על הצלחתו שניצח את הקהל, ויאמר לו: יש פסוק מפורש במגילה שסותר את דבריך, שהרי כתוב: 'ויהי אמו את הדסה היא אסתר בת דודו', הרי לך שאסתר היא אמו של מרדכי, והוא היה יהודי, דכתיב: "איש יהודי" (אסתר ב, ה)?

מסילות אל הנפש

פרשת ויקרא - טעויות שכאלו!

ויגער בו אביו ויכהו על הלחי כמתנת ידו הגסה, 'שקט! קודם תלמד לקרוא ואחר כך תתקן אותי'!

והבן: לא, אבא, 'המור', לא חמור!

ויכנס האב ויקלל את הבן ואת המורה שלא יודע ללמד...

כתוב פה, הנה, כאן, מפורש 'חמור'!!!

ושוב נוצר בלגן, וילכו שניהם, האב והבן, אל השכן, אברך הכולל...

האברך הסתכל במגילה שהחזיק האב, וראה כי הזבוב הטיל

זוהמא בנקב הה"א ונהפך לחי"ת, ויאמר האברך לאב: "זְבוּבֵי מוֹת יִבְאִישׁ בְּיַעַץ שְׁמֵן רוֹקֵחַ" (קהלת י, א) - הזבוב הוא שהפך את 'המור' לחמור...²

קרוב ליום הפורים הבא, פנתה אשתו של היהודי אליו ואמרה לו: אולי כדאי שתלמד את המגילה כמו שצריך, וכך לא נעבור שוב את הסיוט שעברנו שנה שעברה...

ולשבחו יאמר שהוא הסכים...

אך, עם מי אני אלמד, מי ילמד אותי?

פשוט. הבן שלנו לומד בתלמוד תורה את המגילה, תלמד אתו...

והחברותא יצאה לדרך...

וכשהגיעו לפסוק: "ששה חדשים בשמן המור" (שם פסוק יב),

קרא האב: 'ששה חדשים בשמן חמור'...

הבן הרים קולו: לא חמור, 'המור'!

מעין החכמה

פורים. באחד מבתי הכנסיות שבארץ, עומד הגבאי ומוכר את העליה לתורה... אברך אחד מכריז בקול: חמשה עשר שקלים, וזוכה.

האברך שרצה לכבד בעליה שקנה את אחד המתפללים, הביט לצדדים וסקר את המתפללים. מבלי משים נתקעו עיניו בזקן אחד שמתפלל בבית הכנסת הזה כבר שנים.

אני אכבד אותו - החליט. אך רגע, איך קוראים לו? ומכיון שלא ידע פנה לגבאי ואמר לו: אתה רואה את הזקן בפינה? תן לו את העליה שלי.

הגבאי עשה כמצות האברך, והעלה את הזקן לתורה. לאחר מכן קראו את

2. עיקר טענתו של המן הרשע היתה: "יִשְׁשׁוּ עִם אֶחָד מִפְּזָר וּמִפְּרָד" (אסתר ג, ח) - פיזור ופירוד שנובעים מאי הכרה בעולמו הפנימי של הזולת!

עיקר הנס של פורים נבע מהמילים: "לֶךְ פְּנוֹס אֶת-כָּל-הַיְהוּדִים" (שם ד, טז) - לך ותלמד אותם להביט על כל דבר מנקודת הראות של החבר!...

האבא ה'מוכשר' הזה עדיין היה שקוע כל כולו בפירוד ובפיזור, ולכן הוא לא היה מסוגל, אפילו לרגע, לנסות ולשמוע, באמות, את דברי בנו...

ובענין זה נספר:

וכדי להבין את עומק **'המור' לחמור'**, נצטרך להתחיל דבריו, **'הזוב הפך את** מההתחלה...

חמשה שערים לנפש

בשעה שעלה ברצונו יתברך לברוא אדם כדי שיכיר אותו ויעבוד אותו בלבב שלם - בראו והניחנו בגן עדן.

מעין החכמה

השארתי את הדברים שלי בבית הכנסת ופתחתי בריצה... תוך כדי הריצה התקשרתי לאשתי והודעתי לה שאני מתעכב. ביקשתי ממנה לשלוח מנות ולחלק מתנות לאביונים... ואני כבר אגיע לסעודה...

רצתי לצינון של החזון איש זיע"א, ושם פרצתי בבכי סוער, בכיתי וּבְכִיתִי על החשכה הנוראה שאני חי בה. על גלות נפשי בתוך רגש איום - רגש ההתעלמות מן הזולת...

רגש שגרם לחורבן בית ראשון ושני, ולמסעי הצלב, ולכל הגזירות הקשות והמרות מימות עולם ועד עתה...

צעקתי ובכיתי שם, כפי שלא צעקתי מעולם. מעומק הלב, באמת. בכוונה, באמת... השעות חלפו, וחולצתי נספגה בדמעות שלי עצמי...

לקראת הצהרים חזרתי לביתי, החלפתי חולצה ורצתי להתפלל מנחה...

וכשהחלה סעודת פורים, באמצע משתה היין, חשתי נקיון וטהרה פנימית, חשתי שמחה וחדוה זכה וטהורה כל כך...

מה אומר לך, גם אם היו מציעים לי את כל הכסף שבעולם, תמורת אותן שעות, לא הייתי מסכים! - סיים האברך את הסיפור.

המגילה, ובסיום התפילה שאל הזקן את הגבאי לפשר העליה, וזה הצביע על האברך.

ניגש הזקן אל האברך ושאל: האם אני מכיר אותך ממקום כל שהוא?

'לא' - השיב האברך.

'אם כן, מדוע קנית לי עליה? - שאל הזקן.

'אומר לך את האמת', השיב האברך, 'ראיתי שיש לך פנים טהורות, ואתה מתפלל בכוונה, ולכן החלטתי לתת לך את העליה לכבוד פורים'.

הזקן התרגש מאוד לשמע הדברים ואמר: 'דע לך! אני כבר בשנתי השבעים, ומעולם לא התחתנתי... כל ימי חיי חייתי בבדידות. הסתובבתי בין אנשים, צעדתי בעקבותיהם. אך מעולם, מעולם, לא היה מישהו שהתעניין בי, מעולם לא היה אדם שהתייחס אלי... אתה הראשון, תודה לך... והזקן פרץ בבכי מר...

מספר האברך:

באותו רגע חשתי שנהא עצמית כל כך גדולה! חשתי שאני האדם הכי רע ומושחת הקיים עלי אדמות! שנים אנו מתפללים באותו מקום, וכזאת התעלמות נוראה!

5 מסילות אל הנפש

פרשת ויקרא - חמשה שערים לנפש

אחר שנברא האדם, לקח הקב"ה צלע מצלעו וברא ממנה את האשה - חוה...
אדם וחוה בגן עדן, זיו שכינתו פרוש עליהם, הכל מוכן לפנייהם חיים בטוב ובנעימים.

ואז... כך מתואר בזוהר הקדוש (זוהר חדש - איכה דף קיא ע"א): עבר הנחש וראה את כבודם והתקנא בם, ולכן אמר בלבו: 'אני חייב להפריע'...⁴

ניגש הנחש אל האשה והחל לדבר עמה: 'וַיֹּאמֶר אֶל־הָאִשָּׁה אַף כִּי אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִכָּל עֵץ הַגָּן' (בראשית ג, א)?

וחוה ענתה לו: מה פתאום, "מִפְּרֵי עֵץ הַגָּן נֹאכְלִי" (שם פסוק ב).

האדם עמד על רגליו, והשיג אלקות בשלימות!

ינבאר מדוע:

בידוע יש לכל אדם חמשה חושים, והם: טעם, ריח, מישוש, שמיעה, וראיה.³ והחמשה חושים הללו הם המכניסים את כל הידיעות והרשמים הנמצאים מחוץ לאדם, לתוך האדם.

החמשה חושים הללו הם השערים והפתחים להביא את האדם, אם זכה, להשגות אלקיות. ואם לא זכה, לשאול תחתיות.

אדם הראשון בגן עדן זכה ובכל חמשת חושיו הוא השיג אלקות. ולכן אמרנו שהוא זכה להשיג אלקות בשלימות!

מעין החכמה

החוש החמישי, חוש הראיה - הוא החוש החזק ביותר, והוא יכול להביט למרחקים גדולים. כגון: כשעומד על הר גבוה ואין שום דבר שיעכב בדרכו יוכל לצפות ללא גבול עד מקום ששמים וארץ נושקים.

4. כתב בספר המלכות (דף עא ע"ב - הוצאת חברת מוקירי הצדיקים), וז"ל: רמא"ל רבו של נחש היה, ולפיכך נקרא רמא"ל, דכתיב: "והנחש היה ערום מכל חית השדה" (בראשית ג, א), שהיה מלמד אותו רמא"ל רבו, והוא ממונה על חכמות חיזוניות בחכמות בני אדם ועל כל אלו העניינים שהם פילוסופיה שהם בטבע העולם.

3. חוש הטעם - הוא החוש המוגבל ביותר, שהרי הוא יכול לחוש בטעם רק אם האוכל מונח אצלו בתוך הפה ממש.

לחוש הריח - יש כבר יותר שטח פעולה, והוא יכול להריח דבר שנמצא לפני נחיריו או בקרבת מקום.

חוש המישוש - יכול למשש כל דבר בתחום שידו מגיעות וזה גם מוגבל עד למקום שידו מגעת.

חוש השמיעה - הוא כבר יותר רחב ויכול לשמוע כל מה שנשמע בחדר וגם מחוצה לו בריחוק מקום קצת.

ההתמודדות של האדם עם הרע היתה במגרש חוץ. האדם מצד אחד והטומאה מהצד השני.

אחרי החטא השתנו כללי המשחק! הרוע חדר לגופו של האדם, ומעתה המאבק הוא במגרש הביתי, האדם נאבק נגד הרוע, בתוכו ממש, ברצונותיו, במחשבותיו, בדיבוריו ובמעשיו.

יותר מזה: בעקבות החטא נפתחה הדרך ליחיד בקרה, והרוע הצליח לחדור גם לארבעת החושים: ראייה, שמיעה, מישוש, וטעם⁶ (עיין הערה)...

וכאשר ראו כחות הטומאה את המצב החדש, חיפשו לעצמם משרד להשכרה...

והנחש התמלא בשמחה: 'היא מתייחסת אלי, היא רואה אותי, היא שומעת אותי, 'שערי הנפש' שלה פתוחים, אני יכול לחדור פנימה!...'.

והוא המשיך לטשטש את הנפש, עד שבסופו של דבר הוא הצליח לגרום לה לאכול מעץ הדעת! - "ותרא האשה כי טוב העץ למאכל וכי תאוה הוא לעינים ונתחמד העץ להשפיל ותקח מפריו ותאכל ותתן גם לאישה עמה ויאכל... וישמעו את קול ה' אלהיהם מתהלל בגן עדן היום"⁵ (שם פסוקים ו-ח)...

חטא האכילה מעץ הדעת גרם לשינוי עצום במבנה האדם! לפני החטא,

מעין החכמה

המדויפים ריחות משכרים. בדרך הילוכה התקרבה ובאה למקומו של עץ הדעת.

הנחש, חיכה לה שם. ליד העץ. וכשראה את חוה מתקרבת ניגש אליה, והחל לספר לה על טעמו המיוחד של פרי עץ הדעת, ואזי נאמר: "ותרא האשה כי טוב העץ למאכל" (בראשית ג, ה).

והנה כתוב בפסוק שחוה ראתה כי טוב העץ למאכל. וצריך להבין, וכי כיצד אפשר לראות כי משהו טוב למאכל? הרי צריך לטעום תחילה.

אלא זהו כחו של דמיון המפתה לחטא. חוה אמנו ראתה בדמיונה כיצד היא נוגסת מן העץ האסור, ותיארה לה בדמיונה כמה טעים וטוב לאכול מן העץ הזה, ומכאן ועד לאכילה עצמה הדרך כבר סלולה...

5. כתב הגה"ק רבי צבי אלימלך מדינוב זיע"א (בני יששכר, מאמרי חודש אדר, מאמר א - אות ו, וז"ל:

והנה תראה, כל החושים נזכרין אצל חטא אדם הראשון, **כי כולן השתמשו שם בחטאו**, 'ותרא האשה' - **חוש הראייה**, 'ותקח מפריו' - **חוש המישוש**, 'ותאכל' - **חוש הטעם**, 'וישמעו' - **חוש השמע**, אבל **חוש הריח** לא נזכר שם, והנה נראה מזה אשר חוש הריח **לא נפגם כל כך** כאינד החושים, כי לא נשתמשו בו אז, על כן תמצא עד היום חוש הריח רוחני, הנשמעה נהנית ממנו ולא הגוף....

6. והוא הצליח להשתלט גם על כח המדמה! ונרחיב:

חוה טיילה בגן עדן, פוסעת היא בשלוח ובמנוחה בין עצי הפרי המלבבים

מסילות אל הנפש

פרשת ויקרא - שרשו של הניגון

שנאמר: "זְבוּבֵי מוֹת יְבַאִישׁ יַבְיַע שְׁמֹן רוֹקֵחַ" (קהלת י, א)...

הנחש שפיתה את אדם הראשון החליף את דמותו בזבוב!

אך, למרות המצב הגרוע, המצב היה עדיין טוב...

והם מצאו! כחות הטומאה מצאו משרד! או! איזה משרד הם מצאו! בין שני מפתחי הלב!

וזה לשון הגמרא הקדושה (ברכות סא.): אמר רב, יצר הרע דומה לזבוב, ויושב בין שני מפתחי הלב,

שרשו של הניגון...

ורבי לוי יצחק מברדיטשוב זיע"א, זוכה והקב"ה מגלה לו את הידיעות הללו, להבין ולהכיר את טעמו ושרשו של כל פרט בבריאה⁷ (ראה הערה)...

זכות ברצוננו להתמקד בדבר אחד. בזמן שבית המקדש (הראשון) היה קיים, התגלו בעולם שני סוגי

העולם שלנו מורכב מאין ספור פרטים ופרטי פרטים. ולכל פרט ופרט יש טעם וסיבה לבריאתו ולקיומו.

וכן יש, לכל פרט ופרט, שורש בעולמות העליונים, האחראי עליו והמנהיג אותו.

ויהודי שזוכה **לאהבת ישראל בשלימות**, כעין מדרגתם של הבעל שם טוב

מעין החכמה

המלחמה הראשונה בין האדם ואשתו לבין כחות הרע הסתיימה בכשלון, כחות הרע שבו מהם חלקי נשמה, כחות ויכולות, רצונות ורגשות. והאדם ואשתו גורשו מגן עדן...

7. וזה לשון הגה"ק רבי נחמן מברסלב זיע"א (ליקוטי מוהר"ן - קמא, תורה יז):

כי הצדיק מבקש ומחפש תמיד לגלות הרצונות של השם יתברך. כי יש בכל דבר רצון השם יתברך, הן בכלל הבריאה, דהיינו מה שהשם יתברך רצה לברוא את העולם בכלל, וכן בפרטי הבריאה, בכל דבר ודבר בפרט, יש רצון השם יתברך, דהיינו שהשם יתברך רצה שזה הדבר יהיה כך: בתמונה הזאת ובכח הזה

ואחר שאכלה נתנה גם לבעלה, ואז "ותפקחנה עיני שניהם וידעו כי עירומים הם" (שם פסוק ז) - התברר להם שהדמיון זה כלום, קורי עכביש, פאטה מורגנה! אחר שאכלו התברר להם כי עירומים הם! - מכל הנאה!

ואחר שאכלו נענשו, **במאסר בתוך כח הדמיון!** והיינו שכח הדמיון יפעל בקרבם, ויצויר להם גם דמיונות הפוכים מהקדושה. ובגלל הדמיונות העוברים בלבו של האדם ללא הרף הוא ימצא במלחמה תמידית נגד יצרו הרע.

וכן כתב באגרת המוסר הגאון רבינו ישראל מסלנט זיע"א, וז"ל: '**האדם חופשי בדמיונו, ואסור במושכלו, דמיונו מוליכו שובב בדרך לב רצונו**...'.

נבואה, אחד: נבואה של נביאי אמת. **לשני** סוגי הנבואה, יש שורש והשני: נבואה של נביאי שקר.⁸ בשמים⁹ (ראה הערה):

ולאחר שנחרב בית המקדש, הסתלקו הנבואות הללו. אף על פי כן, מגלה לנו רבי נחמן מברסלב זיע"א

וגילו לנו בספר הזוהר הקדוש¹⁰, שמהמקומות הללו משתלשלים גם שני סוגי נגינה: ניגוני קדושה וניגוני טומאה. **ונרחיב יותר:** הרגשי שלהם נשאר!

מעין החכמה

ובטבע הזאת, ודבר אחר יש לו תמונה אחרת וכח אחר וטבע והנהגה אחרת.

והצדיק מחפש ומבקש תמיד אחר אלו הרצונות, להשיג ולידע רצון השם יתברך בכל דבר, כגון:

מפני מה היה רצון השם יתברך שהארי יהיה לו כח וגבורה כזו, ובזו התמונה, ובזאת הטבע וההנהגה שיש לארי. ולהיפך, יתוש קטן הוא חלש כח מאוד, ויש לו טבע ותמונה והנהגה אחרת.

וכן בפרטי פרטיות, כגון בהאריה בעצמו: מפני מה זה האבר של האריה צורתו כך, ויש לו כח וטבע כזאת, ואבר אחר יש לו צורה אחרת וכח וטבע והנהגה אחרת.

וכן בשאר כל הברואים שבעולם - דומם, צומח, חי, מדבר - שבכולם יש שינויים רבים לאין מספר בין כל אחד לחברו, וכן בכל אחד ואחד בעצמו יש בו שינויים רבים בפרטי פרטיות בין כל אבר ואבר, וכיוצא בזה בעשבים ואילנות

10. וזה לשון הגה"ק רבי נחמן מברסלב זיע"א (ליקוטי מוהר"ן - קמא, תורה א):

ולסאב את עצמו בכל מיני סיאוב
וטומאה...

והנה, אחר שחטא אדם הראשון, הוא
ה'עבירי' לכחות הטומאה, כחות

ויכולות, שטחים ומבצרים! **אך דבר אחד**
הוא לא העביר להם: את כח הנגינה!...

מעגל הזמן המשיך במסעו, והדורות
המשיכו להתחלף...

מנצח והוד דאצילות משתלשלים ניגוני
קדושה המעוררים ומושכים את
לב השומע לעבודתו יתברך, ומביאים
אותו לדביקות ושמחה.

ואילו מהחיות שבקליפה משתלשלים
ניגוני טומאה המולידים בלב
השומע רצון לפרוק עול, לפרוץ
את כל המסגרות, לחטוא ולהחטיא,

משפחה שכזו...

עדה אַת־יָבֵל - הוא הָיָה אָבִי יֵשֶׁב אֶהָל
וּמְקַנָּה. וְשֵׁם אָחִיו יוֹבֵל - הוא הָיָה אָבִי
כָּל־תַּפְּשׁ כְּבֹרָ וְעוֹגָב.

וְצֵלָה גַּם הוּא יָלְדָה אֶת־תּוֹבֵל קִין - לְטֹט
כָּל־חֲרָשׁ נְחֹשֶׁת וּבְרָזֶל, וְאַחֹת
תּוֹבֵל קִין נְעֻמָּה" (בראשית ד, יט-כב).

במשפחה של למך היו שלשה בנים:
יבל, יובל, ותובל קין. ובת אחת, נעמה.

ואלו הם הכתובים ברשימת ראשי
הדורות מאדם ועד נח: אדם,
שת, אנוש, קינן, מהללאל, ירד, חנוך,
מתושלח, למך, נח.

ועתה אנו רוצים להתמקד במשפחה
שהקים למך. וכך נאמר:

"ויקח לוֹ לְמֶנֶךְ שְׁתֵי נָשִׁים שֵׁם הָאֶחָת
עדה וְשֵׁם הַשְּׁנֵיט צֵלָה. וְתֵלֵד

מעין החכמה

דנביאים ינקין. לכך נקרא המנגן 'חזן' -
מלשון חזון, היינו לשון נבואה, כי לוקח
הנגינה מאתר דנביאים ינקין.

וכשהמנגן הוא רשע, **אזי הוא לוקח**
הנגינה שלו מציפורים אחרות

שבקליפה. וכתוב בזוהר (שם): כי הציפורים
שבקליפה יונקין מדדי המלכות. וכד
אתפליג ליליא כדין כרוזא כריז: "וְכַצְפָּרִים
הָאֲחִזוֹת בְּפֹחַ כְּהֵם יוֹקְשִׁים בְּנֵי הָאָדָם"
(קהלת ט, יא)...

כי הנה קול הנגינה נמשכת מן הציפורים,
כדאיתא במדרש (ויקרא רבה, פרשה טז - אות ז):
מפני מה מצורע טהרתו תלויה בשתי
ציפורים חיות טהורות! יבוא קלניא ויכפר
על קלניא. כי נלקח מחמת קולו שדיבר
לשון הרע. נמצא, מי שהוא כשר, **נמשכת**
הנגינה שלו מן השתי ציפורים חיות
טהורות.

וכתוב בזוהר (ויחי דף רז ע"ב), שהשתי
ציפורים הנ"ל, יונקים מאתר

וילדה גם את נעמה, והיא היתה מופקרת בתכלית!

וממשיך הר"מ קורדובירו וכותב: ודע, כי כל האחים הללו פתחו עסק משותף! יובל ניגן ושר שירים לועזיים, ובכך הבעיר את הלבבות, ונעמה סיבבה להם את הראש, עד שהצליחה להחטיא באהלי העבודה זרה של יבל, ולאחר מכן בניאוף...

ובמסיבות הללו נוצרו מריבות בין החוגגים, והחלו מכות, והדם נשפך כמים על ידי כלי נחושת וברזל תוצרת תובל קין...

בעקבות מעשיו של יובל התגלה בעולם כח חדש, איום נורא - ניגונים של טומאה!...¹³

והזבוב הצליח לרתום גם את הכח הזה לשירותיו...

וכתב המקובל האלקי רבי משה קורדובירו זיע"א, וזתו"ד:¹¹

נשותיו של למך היו שתי נשים טמאות והן הביאו לעולם כחות קשים מאוד.

עדה ילדה את יבל, ו'הוא היה אבי יושב אוהל' - אהלי עבודה זרה, אהלי אדום וישמעאלים מואב והגרים. 'ומקנה' - עדרים עדרים טמאים וכו'...

וילדה גם את יובל, ו'הוא היה אבי כל תופש כנור ועוגב' - על ידי הכנור והעוגב שלו הוא הוליד כל מיני יצר הרע לבניאוף!¹²

וצילה היתה טמאה יותר מעדה, ולכן גם ילדיה היו מרים יותר! ילדה הראשון היה תובל קין, והוא היה 'לוטש כל חורש נחושת וברזל' - שהפך את הרצח לתכלית (עיי' סיפורי מעשיות לרבינו נחמן מברסלב - מעשה יב).

מעין החכמה

שהרי כשהתנא האלקי, אלישע בן אבויה, התדרדר, הוא האשים את אמא שלו, שהיתה משמיעה לו, בילדותו, שירים של זימה...

13. וזה לשון ליקוטי מוהר"ן (קמא - תורה רכו):

מה שהרשעים על פי רוב הם מזמרים ניגונים של יללה ועצבות, כי הם בחינת נשמת ערב רב, ואמא דערב רב היא 'לילית' שהיא מייילת תמיד, ועל כן הם עושים ניגונים של יללה כניל, ומה שדרך בני אדם לימשך אל

11. אור יקר (בראשית ב - עמוד רכד, ד"ה יידע קין את אשתו).

12. אדם שמכניס לבית שלו איזה דיסק בעייתי, או איזה עיתון לא נקי, הוא מבעיר בקרבו את היצר הרע, וכשהוא נמשך אחרי היצר ומכניס את הזימה לבית, היא מרקיבה את כל הבית עד שכולו מתפורר.

מי שמשוגג לשמוע שירים לועזיים הוא משובש, הוא נמשך אחרי תרבות יָוֵן,

11 מסילות אל הנפש

פרשת ויקרא - וימצא הזבוב מנוחה

וְכָל-חֲסֵדוֹ כְּצִיץ הַשְּׂדֵה. יִבֶּשׂ חֲצִיר
נִבֵּל צִיץ כִּי רוּחַ ה' נִשְׁבָּה בּוֹ אָכֵן
חֲצִיר הָעֵס. יִבֶּשׂ חֲצִיר נִבֵּל צִיץ וְדָבָר
אֲלֵהִינִי וְיָקוּם לְעוֹלָם" (ישעיה מ, ו-ח).
"בּוֹרָא נִיב שְׁפָתַיִם שְׁלוֹם שְׁלוֹם
לְרַחוּק וְלִקְרוֹב אָמַר ה' וְרַפְּאֵתִיו" (שם
נז, יט).

ומבואר שבשעה שאין ישראל עוסקים
בתורה, הזבוב מתחיל לשיר
כדי שבשמים ישימו לב שאין ישראל
עוסקים בתורה!... רשע שכמותו!

במאמר מוסגר: והנה, הגם שבוודאי
אנו מדברים כאן על מציאות
רוחנית, על מציאות רוחנית של רוע,
והוא המכונה 'זבוב', וכמו שאמר רב:
יצר הרע דומה לזבוב! אך אף על פי
כן, גם השרץ הגשמי הנקרא 'זבוב'
מחפש כל הזמן לקטרג על ישראל!

וכמו שכתוב בפרק שירה (פרק הרביעי):
'זבוב אומר, **בשעה שאין ישראל**
עוסקים בתורה: "קול אמר
קרא ואמר מה אקרא פל־הַבְּשֵׁר חֲצִיר

וימצא הזבוב מנוחה...

והתגוררה בארמונות פאר. אך אף על
פי כן חשה תמנע בריקנות איומה
הממלאה אותה...

והנה, באחד הימים החל לזרוח אורו
של אברהם אבינו בעולם,
רבבות בני אדם נקשרו אליו בעבותות
אהבה, ואברהם קירב את כולם גיירם
והכניסם תחת כנפי השכינה.

תמנע, שמעה ולבה ניתר משמחה
אולי זה האיש שאצלו נמצאת
התרופה... קמה והלכה, כל הדרך לבה

הזבוב הרוחני המשיך להסתובב בעולם
ולעקוץ, עד שהגיעה תמנע,
והיא יצרה לו מקום מנוחה! ונרחיב:

בסוף פרשת וישלח, כותבת התורה
הקדושה כך: "אֵלֶּה בְּנֵי שְׁעִיר
הַחֲרִי יִשְׁבִּי הָאֶרֶץ. לוֹטֵן וְשׂוֹבֵל
וְצָבְעוֹן וְעֵנָה... וַיְהִיו בְּנֵי לוֹטֵן חֲרִי
וְהִימָם וְאַחֹת לוֹטֵן תִּמְנַע" (בראשית
לו, כ-כב).

משפחתה של תמנע היתה משפחה
מכובדת ועשירה מאוד,

מעין החכמה

"יהי מארת" (שם א, יד) - חסר, דא
לילית (תיקוני הזוהר, תיקון מד - דף פב ע"ב)...
עיי"ש באורך.

ניגונים הללו, כי יניקתם מבחינת: "ועיני
לאה רכות" (בראשית כט, יז), מבחינת קלקול
הראות, בבחינת 'מארת' חסר, כמו שכתוב:

לאזניה של תמנע מגיעה השמועה ושוב באה וניצבת... וגם יעקב מסרב לקבלה!

כיסופיה ותשוקת לבה להתקרב לאברהם וזרעו עדיין הומים, כגלים המתנפצים אל החוף, כנהרות הזורמים אל הים, ולכן כשראתה שלא קיבלוה הלכה ונישאה לאליפז נכדו של אברהם אבינו!

ומהזיווג 'הלא מוצלח' הזה נולד 'עמלק'. כמו שנאמר: "וְתִמְנַע הִיְתָה פִּילְגֶשׁ לְאֵלִיפֹז בֶּן־עֶשָׂו וַתֵּלֶד לְאֵלִיפֹז אֶת־עַמְלֶק" (שם פסוק יב).

ועמלק הזה, ימח שמו, כידוע, שונא ישראל באמת!

ומגלה לנו הגמרא הקדושה¹⁴ שבגלל שאבות העולם דחו את תמנע ולא קיבלוה, לכן הם נענשו, וממנה נולד הצר הצורר לבניהם!...¹⁵

פועם בחרדה ובהתרגשות גם יחד, והנה ניצבת היא לפני אברהם.

ואברהם פונה אליה ושואל: 'בתי, מה תבקשי?' והיא עונה: 'להתייר, אני רוצה!'

ואברהם אבינו - האיש שמסר נפשו לפרסם אלקותו יתברך בעולם, שקירב רבבות לאבא שבשמים, שגייר גרים לאין ספור - מסרב לגיירה!

עברו שנים אברהם אבינו נפטר, הנהגת העולם עברה ליצחק אבינו, וגם הוא המשיך לקרב לבבות בני אדם לאבא שבשמים ולגייר גיורים (גרים). תמנע שומעת על קיום 'הבית דין לענייני גיור' של יצחק אבינו, אוספת את כחות נפשה והולכת... ויצחק מסרב לקבלה.

זמנו של יעקב אבינו הגיע וגם הוא ממשיך בעבודת 'גיור הגרים'.

מעין החכמה

שהטעם שהאבות הקדושים לא רצו לקבל את תמנע, שחששו ש**מא אינה מתגיירת לשם שמים**.

וטעו בזה, שמכיון שהיתה בת מלכים לא **היה לחוש שמא** באה להידבק בהם ובזרעם להרבות כבודה שלא לשם שמים, שדוקא אם היתה מהמון העם אפשר לחושדה שבאה בשביל הכבוד, אבל כיון שהיתה בת מלכים ודאי לא היה לה כוונה בשביל להשיג כבוד אלא כוונתה לשם שמים... (עכ"ל).

14. וזה לשון הגמרא הקדושה (סנהדרין ט:):

תמנע בת מלכים הוא... בעיא לאיגוריא, באתה אצל אברהם, יצחק, ויעקב, ולא קיבלוה! הלכה והיתה פילגש לאליפז בן עשיו, אמרה: 'מוטב תהא שפחה לאומה זו ולא תהא גבירה לאומה אחרת'.

נפק מינה עמלק! דצערינהו לישראל! מאי טעמא? **דלא איבעי להו לרחקה...**

15. כתב הגה"ק רבי יוסף חיים זיע"א (אמרי בינה, חקרי לב - סימן ז)

זָכַר עֲמֶלֶק מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם" (שמות יז, יד), וכתב בעל הטורים (שם): 'זכרון בספר ושים באזני' - ראשי תיבות: 'זבובי' - שָׂרַץ אַחַר דְּמֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל כְּזָבוּב.¹⁷

נמצא שקליפת עמלק הרשע היא בחינת קליפת זבוב...

זבוב אוהב ספיקות...

וכבר ביארנו שישנה הקבלה בין הזבוב לעמלק. ומה שכתבנו עתה היא הקבלה נוספת. ונרחיב:

כבר כתבנו כמה פעמים שעולמו הפנימי של האדם היא המציאות האמיתית שלו. וכאשר האדם חי בעולם פנימי ברור ובהיר, אין אפשרות לעמלק להתקרב אליו.

וכשראה הזבוב את עמלק קפץ בשמחה! יש! מצאתי מקום מנוחה!... ומיד, בלי להתמהמה, התלבשה קליפת הזבוב בתוך גופו של עמלק!¹⁶

ונאמר: "וַיֹּאמֶר ה' אֶל-מֹשֶׁה פְתַח זאת זְכָרוֹן בְּסֵפֶר וְשִׁים בְּאָזְנֵי יְהוֹשֻׁעַ כִּי מַחֵה אֶמְחָה אֶת-

כתב הכלי יקר (שמות יז, ח), וז"ל: 'הנה הזבוב כח פיו חלוש לעשות נקב בבשר השלם, אך במקום שהזבוב מוצא איזו מורסא או שחין אשר שם פתח פתוח קצת לבשר, שם ירבץ וירחיב הפרצה'... **ומבואר** בדבריו, שכחו של הזבוב יכול להתגלות רק כאשר ישנו פצע פתוח, אך אין ביכולתו ליצור פצע חדש.

מעין החכמה

עמלק הוא סוד דעת דקליפה, כמו שכתבתי בערך עמלק, על כן נתגלגל בזבוב שהוא מבחינת דעת (דקליפה).

17. הזבוב הזה היה אלהי עקרון, וכמו שנאמר: "וַיִּדְבַר אֱלֹהֵי כַּהֲנָן ה' יַעֲקֹב אֲשֶׁר שָׁלַחְתָּ מִלְאָכִים לְדָרֵשׁ בְּבַעַל זָבוּב אֱלֹהֵי עֶקְרוֹן הַמִּבְלִי אִין אֱלֹהִיִּים בְּיִשְׂרָאֵל לְדָרֵשׁ בְּדָבָרוֹ לָכֵן הִמָּטָה אֲשֶׁר עָלִיתָ שָׁם לֹא תִרְדּ מִמָּוְנָה כִּי מוֹת תָּמוּת. וַיָּמַת כְּדָבַר ה' אֲשֶׁר דָּבַר אֱלֹהֵינוּ וַיִּמְלֹךְ יְהוָה תַּחְתָּיו" (מלכים ב, א, טו-יז)...

ומכיון שהקב"ה משלם לאדם מדה כנגד מדה ומכיון שחטאם היה **שהסתפקו אם מותר לגיירה**, לכן העניש אותם ונולד עמלק שכל כחו הוא להטיל ספיקות בלב האדם. להוציאו מקומות הוודאות ולהכניסו לקומות הספק (וכמו שנבאר בהמשך השיחה...).

16. וזה לשון ספר קהלת יעקב (ערך זב - זבוב): וזוה תבין ענין עמלק שנתגלגל בזבוב, כמו שכתוב בדין ידיו, והוא נרמז בראשי תיבות: "כתוב זאת זכרון בספר ושים באזני יהושע" (שמות יז, יד), כי

שבוע היא מסתובבת כמו 'פורפרה', ובסוף, בשעה טובה, היא החליטה. היא ניגשת למוכר וסוגרת עסקה...

ובדרך חזור הביתה, במקום שתשיר ותודה לה' יתברך שזימן לה ספה טובה, היא מתחילה להרגיש דפיקות לב! אולי טעיתי! הספה ההיא יותר יפה... והספה ההיא יותר זולה... את הספה שקניתי יש לבת דודה של השכנה שלי וכו' וכו'...

הספיקות אוכלים אותה! וכשהיא מגיעה לבית היא כבר ירדה חמשה קילו מן המשקל...

ומלמעלה, מסביב לראשה, חג הזבוב ומשפשף את ידיו בהנאה: 'ספיקות! הו, אני כל כך אוהב ספיקות!...'

מסכנה! הזבוב לכד אותה, ואם היא לא תמצא מישהו שיפדה אותה ממנו, היא תשאר שבויה! רחמנא ליצלן!...

ונחזור: להתלבט מותר, להסתפק אסור!¹⁸

אך כאשר בעולמו הפנימי של האדם מתגלים ספיקות, והיסודות מתחילים להתרועע, נפתח הפתח לביאתו של עמלק!

וכאן אנו רוצים לחדד: מציאות החיים היא שכמעט בכל יום ויום אנו עומדים בפני הסתפקויות והרהורים: מה צריך לעשות? איך צריך להגיב? במה צריך להתמקד?

ובודאי שאדם צריך לשקול את צעדיו, ולהיות מאותם החכמים, שעליהם נאמר: 'רואים את הנוול!'

בוודאי שמותר להתלבט, אך (וכאן אנו עוצרים ומדגישים - אך) אחרי שהחלטנו אסור לנו להסתפק! אסור לנו להיכנס למעגל האיום והגורא הזה - מעגל הספקנות!

ונביא דוגמא מן החיים: אשה החליטה שהיא רוצה לקנות ספה חדשה! כן, הגיע הזמן!... היא מתחילה להסתובב בחנויות רהיטים, בוחנת: גודל וצבע, מחיר ותאריך הספקה...

מעין החכמה

ובמקרים חמורים יותר, הספיקות שנוולדים באדם הם בעוצמה חזקה כל כך, עד שנוצר באדם ספיקות לגבי עצמו ומהותו, ואז הוא יוצא מדעתו...

18. כאמור, עיקר כחה של קליפת עמלק הוא בהטלת ספיקות. הוא תופס את קרבנו המסכן ומטיל בו ספיקות, עד שהקרבן מאבד כל היציבות הנפשית.

וכמו שאמרו חז"ל על עמלק: 'יודע את רבונו ומתכוין למרוד בו!'

ונרחיב יותר:

עמלק בגימטריא ספק, שמטיל ספיקות בכל ענין אלקי - 'מי אמר שזה אכן כך?'

הגם שהוא עצמו יודע שהאמת כן הוא, שהרי זה בעניינים שכליים ומובן בשכל ממש אמיתת הענין, ומכל מקום הוא מטיל ספיקות ובזה הוא מקרר את הענין.

וזה בדרך חוצפה, שהרי לא יוצא לו מזה כלום, לא הנאה ולא טובה, אלא רק חוצפה בעלמא.

והחוצפה הזו היא מהותו וחיותו, והוא בעצמו יודע שהוא לא כלום, יודע מעלת זולתו ומעז בו, ובזה הוא כל קיום מהותו.

עניינו של קליפת עמלק הוא העזות, שכל מהותו - העדר. העדר הנאה ותועלת אישית...

ועמלק שורה רק על פצע פתוח, ונבאר...

אך לפני כן, נבאר את המשפט שסיימנו עמו את הסיפור (בתחילת

וברוחניות, המצב הרבה יותר גרוע: יהודי שנופל לספיקות באמונה, הפנימיות שלו נכבשת בידי עמלק והוא נהיה גם ועז פנים!

וכך ביאר הר"י צמליובאוויטש זיע"א: ¹⁹

כידוע, שבעים אומות ישנם בכל ארצות תבל, וראשיתם הוא עמלק, וכמו שנאמר: "רִאשִׁית גֹּזִים עֲמֶלֶק" (במדבר כד, כ)... והראשית הזו באה לידי ביטוי בכך שהוא המתנגד הכי גדול לבורא עולם!

קליפת עמלק אינה דומה לשארי הקליפות, דכל הקליפות המה מנגדים אל הקדושה, אבל כל היותם הוא מצד העלם והסתור האור, אבל כשמאיר גילוי אור אלקי הם מתבטלים.

אבל קליפת עמלק הוא שעומד נגד גילוי אלקות, והיינו גם כשיש גילוי אור אלקי, כגון שמתבונן בשכלו ומתפעל מהשגחתו יתברך על הבריאה, מכל מקום קליפת עמלק גורמת לכך שלבו ישאר קר ואדיש!

ולא עוד, אלא, טומאתו של עמלק כל כך גדולה, עד שהוא מסוגל לדבר בעזות ובחוצפה גדולה נגד גילוי האלקות, נגד הגילוי שהשיג בשכלו...

מעין החכמה

19. **זרכי** החסידות - מועדי השנה (עמוד קעט).

יוצרת שם ספיקות ובלבולים, והאדם מתחיל לסבול. ובמקום שהוא יעצור לרגע, וינסה לזהות את יוצרי הבלגן, 'זבובי העמלק', הוא נכנע להם וממילא נופל לזרועות הח(ו)מו(ר)...

ועתה נמשיך בדרכנו...

החוברת), 'הזבוב הפך את המור' לחמור' - כאשר עולמו הפנימי של האדם הוא עולם ברור ושמח, הרי האדם חש נחת ושלוה... החיים עצמם מעלים ריח ניחוח, ריח עָרֵב כריחו של בושם המור.

אך, כאשר קליפת הזבוב חודרת לתוך פנימיות האדם, היא

ספיקות באמונה

להעלות על הדעת שיהודי יטיל ספק, ולו לרגע קט, בקיומו של הבורא ובאמיתות התורה?! וכי אפשר להשלים עם מצב שבלבו של יהודי מקננות, ולו בסתר, מחשבות כפירה ואפיקורסות?! והאמת, שמקור הספיקות לא נובעים מחשיבה עצמאית, אלא משקיעה צמוקה בענייני העולם הזה!

כשהאדם עוסק בצרכיו הגשמיים ובצורכי פרנסתו בכל לבו ונפשו, הוא גורם ירידה לכחות שכלו הנעלים, ובעקבות זאת עלולה להתחולל ירידה גדולה יותר, שיתעוררו בו ספיקות באמונה.²⁰

כתב הגאון הרב מנחם ברוד שליט"א (להבין חסידות - עמוד 75), וז"ל:

לעתים פוקדים את היהודי המאמין ספיקות באמונה. הוא מגדיר את עצמו אדם המאמין בה', בתורה, בדברי חז"ל וכו' - אבל פה ושם מתעוררים ספיקות ונוצרת תחושה מטרידה של חוסר ודאות.

יש הסבורים כי ספיקות בענייני אמונה הם תופעה טבעית והיא משקפת חשיבה עצמאית. לדעתם, הדבר מעיד על התמודדות אמיתית עם ענייני האמונה. אך האמת היא שספיקות באמונה הם דבר רע מאוד! וכי אפשר

מעין החכמה

אלו"ה. וכן אם פוגם בעינו ומביט על נשים או שאר דברים הנוגדים את הקדושה.

ובפיו הוא מדבר דיבורים אסורים, ומרבה בדברים בטלים.

20. ובפרט אם פוגמים באחד מהשלשה אברים המרכזיים של היהודי, שהם: עין, לשון, ומוח! והיינו:

בעיניו הוא מסתכל על כל המציאות בצרות עין, או מתוך שכחת

שהוא לא נותר בנפילתו אלא מצליח להתגבר ולקום ממנה, ולשוב לאיתנו כבראשונה.

זוהי מעלתם של הצדיקים, שהגם שהם עוברים צער ויסורים ונפילות בעבודת הבורא, בכל זאת תמיד הם מתגברים כארי ומתרוממים וקמים מנפילתם ושבים למדרגתם הראשונה כפי שהיתה באמנה אתם. ולכן הגם 'כי שבע יפול צדיק', אולם תיכף מתקיים בו סיום הפסוק: "וקם" (שם).

זוהו שרמז יוסף בחלומו ואמר: 'יהנה קמה אלומתי וגם ניצבה', כלומר, בכל מקום ובכל מצב שהי' ישים אותי, וגם אם תעבורנה עלי נפילות קשות ומרות, בכל זאת לא אתן לקומה הרוחנית שלי להשאר נפולה, אלא מיד היא תקום ('קמה אלומתי'), ולא רק באופן זמני, אלא באופן יציב וקבוע (וגם ניצבה) לאורך שנים.

והיא שעמדה ליוסף הצדיק להצליח לשמור על דרגתו הרוחנית הנעלית גם בתקופות הקשות שעברו עליו כשנמכר למצרים שהיתה 'ערות הארץ' והשיגה את שער החמישים של הטומאה, וכשנתנסה בנסיון של אשת פוטיפר, וכשהושלך לבית האסורים וכו', וכו', אשר בוודאי עברו עליו באותם זמנים ירידות ונפילות מרובות וקשות, אולם יוסף הצדיק לא היה נותן לעצמו להשאר בנפילתו, אלא תמיד היה מתגבר כארי ומתעלה על הכל, ושב לאיתנו הרוחני, ולא נתן לקומתו הרוחנית להשאר כפופה ושפלה, אלא תמיד קיים בעצמו את בחינת: 'יהנה קמה אלומתי וגם ניצבה'.

ומה שנאמר: 'יהנה קמה אלומתי וגם ניצבה' - כי בדרך כלל כשנזכר בפסוקים הלשון 'נהנה', מדובר בפסוק על ענין של שמחה ובשורה טובה, כמו שנאמר: "הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא" (מלאכי ג, כג), ונאמר: "ראשון לציון הנה הינם ולירושלים מבשר אתן" (ישעיה מא, כז).

ובמחשבו הוא מהרהר הרהורים אסורים או במחשבות אובדניות...

כאשר יהודי פוגם באחד מהם, אזי הוא נופל שדוד בידי קליפת זבוב! והקליפה יודעת זאת ולכן היא מנסה בכל כחה לטמא את האדם בהם!

והנה, האויב הגדול של קליפת זבוב הוא יוסף הצדיק! וכמו שיהיה באמת באחרית הימים, שיוסף הצדיק הוא שישמיד את הזבוב ואת העמלק!

ולכן כשאחיו מכרו אותו למצרים, ופוטיפר קנה אותו לעבד, שמחה הקליפה וחשבה: עתה אני אחטיא אותו בכל השלשה אברים הללו, ובכך אשמיד אותו...

והסוף ידוע, יוסף הצדיק שחי כל ימיו בבהירות המוחין, ללא ספיקות, ניצח במאבק הזה! ובזכותו אנו קיימים עד עתה!

וכך אמר אבא מארי עט"ר רבינו יורם מיכאל אברג'יל זיע"א (אמרי נועם, וישב - מאמר א):

בתחילת פרשת וישב התורה מספרת כיצד מספר יוסף לאחיו על החלומות שחלם, ובחלומו הראשון הוא רואה: "והנה אנחנו מאלמים אלומים בתוך השדה, והנה קמה אלומתי וגם ניצבה, והנה תסובינה אלומותיכם ותשתחוין לאלומתי" (בראשית לו, ז).

מלבד פירושו הפשוט של החלום, נרמז בו ענין הכרחי וחשוב בעבודת ה':

כל אדם בעולם עובר במשך חייו לא רק עליות והצלחות כי אם גם ירידות ונפילות. ואפילו צדיק גמור עובר כפעם בפעם ירידות ונפילות מסויימות, כמו שנאמר: "כי שבע יפול צדיק" (משלי כד, טז). אולם גדולתו של האדם נמדדת בכך

הקשר שבין היהודי לקב"ה. עצם הידיעה הזאת נותנת לאדם כח להדוף את המחשבות האלה, ולזכור שכל מטרותן להעמידו בנסיון, כדי שיתגבר עליהן!
כמו כן מבואר ש'ספק' בגימטריא 'עמלק'.²¹ הספיקות הן אחת מדרכי פעולתה של קליפת עמלק,

ככלל יש לראות בספיקות האלה כלי נשק של הסטרא אחרא, שבאמצעותם היא מנסה להחליש את אמונתו של יהודי ואת דביקותו בעבודת ה'. אין אלה שאלות אינטלקטואליות תמימות, שפשוט מחפשות תשובה, אלא נסיונות של 'הצד השני' לערער את

מעין החכמה

בנו של יוסף) שאמר: 'את האלהיים אני ירא', ויפרע ממי שנאמר עליו: 'ולא ירא אלהיים'.

והיינו כי עיקר שליטתו של עמלק היא דוקא על אלו ששוקעים בנפילותיהם וממשיכים לרדת מדחי אל דחי ולא קמים בכל עוז וניצבים על עומדם.

זהו שנאמר בעמלק: "ויזנב בך כל הנחשלים אחריו ואתה עייף ויגע ולא ירא אלהיים" (דברים כה, יח) - כלומר, שליטתו של עמלק היא רק על אלו שמחמת שהם לא יראי אלקים ממילא כשהם נופלים נפילה רוחנית כל שהיא הם הולכים ונחשלים ויורדים עוד ועוד, ועייפים ויגעים מלהתאזר בגבורה ובעוז להתרומם מנפילתם חיש קל מהרה.

ועל כן היחידים שיכולים לגבור על עמלק הם דוקא אלו שהולכים בדרכו של יוסף (בחינת זרעו של יוסף) שהיה ירא אלקים כנ"ל, ומחמת יראתם מה' הם תמיד מקיימים בעצמם את בחינת: 'והנה קמה אלומתי וגם ניצבה', ולא נותנים לעצמם לשקוע בנפילתם כרצונו של עמלק, אלא ממהרים להתייצב על עומדם ושומרים על קומתם הרוחנית לבל תימוט לעולם.

21. כתב הגאון המקובל הרב יצחק גינזבורג שליט"א

ונרמז בזה שכל אדם שיזכה לבחינה של 'קמה אלומתי וגם ניצבה', דהיינו שתמיד יתגבר על כל המניעות והנפילות העוברות עליו ותיכף יקום ויתייצב על עומדו, ולא יתן לדרגתו הרוחנית לשקוע במצולות ים הנפילה - על ידי זה יתקיים בו: 'והנה', דהיינו שתמיד יהיה בשמחה גדולה ויתבשר בבשורות טובות ישועות ונחמות.

ונראה שבחינה זו שהיתה ביוסף, לקום מכל נפילה, נבעה מגודל היראת שמים שהיתה בו, כפי שאמר לאחיו: "את האלהיים אני ירא" (בראשית מב, יח). **והיינו כי מחמת שהיה יוסף ירא מה' עד מאוד ממילא היתה לו יראה עצומה להשאר במצב של נפילה ודעיכה רוחנית הגורם צער לה', אלא מיד התגבר בכל כחו והזדרז לעלות משם.**

ולפי זה ניתן לקשר לכך את דברי המדרש (שמות רבה, פרשה כו - אות ג) על הפסוק: "ויאמר משה אל יהושע בחר לנו אנשים וצא הילחם בעמלק" (שמות יז, ט), ומבאר המדרש למה ציוה משה דוקא ליהושע לצאת להילחם בעמלק:

אמר לו (משה ליהושע), זקנך (יוסף הצדיק) אמר: "את האלהיים אני ירא" (בראשית מב, יח), ובוה (בעמלק) כתיב: "ולא ירא אלהיים" (דברים כה, יח) - יבוא בן בנו (יהושע שבא מזרעו של אפרים

של השכל, אלא של עוצמת האמונה. הספיקות משקפים חולשה של האמונה. ממילא ברור כי התחזקות האמונה תדחה מעצמה את הספיקות.

אחת הדרכים החשובות לחיזוק האמונה היא לימוד התורה. מכיון שהתורה היא חכמתו של הקב"ה, יש בה כחות אלקיים שמחזקים את הנשמה. לכן התורה נמשלה למזון, כי היא אכן מזונה של הנשמה.

כאשר יהודי לומד תורה כראוי ומתדבק בקדושתה - מתחזקים כחותיה של הנשמה, וממילא מתחזקת גם האמונה...

תוצאות מהירות ועוצמתיות יותר משיגים על ידי לימוד פנימיות התורה, תורת החסידות. בחלק הגלוי של התורה (הש"ס והפוסקים וכו') עלול השכל להעלים את קדושת התורה, ואולם בפנימיות התורה הלומד מרגיש בכל רגע את הקדושה ואת האור הפנימי שבה. כך ההשפעה על הנשמה עמוקה ומידית יותר...

שמטרתה לקרר את היהודי מהתלהבותו בענייני עבודת ה'.

איך מסלקים את הספיקות?

לכאורה, הפתרון הוא לספק הסברים ותשובות, שיתנו מענה לספיקות ויוכיחו את אמינות האמונה. זו דרך אפשרית, אך האמת היא שאין בטחון כי על ידי כך הספיקות אכן יעלמו. השכל, מעצם טבעו, אינו מוחלט ואינו חד-משמעי. הטיעון המוחץ ביותר משאיר תמיד מקום לדעה המנוגדת. השכל יכול להשתכנע שיש הסתברות גדולה יותר כי האמת נמצאת בצד כל שהוא, אך לעולם אין בכחו לשלול לחלוטין את האפשרות השנייה. ממילא גם אין בכחו לסלק ספיקות.

ספיקות באמונה, כשם כן הם - חולשה ורפיון באמונה. כאשר האמונה חזקה ואיתנה, והיא מאירה בנפש בכח ובעוצמה - אין שום ספיקות. הספיקות נוצרים כאשר האמונה חלשה, מעורפלת, מופשטת מדאי. על קרקע כזאת צומחים הספיקות. הבעיה אינה

מעין החכמה

עמלק הפנימי הוא ספיקות באמונה - הן ספק כלפי שמיא, והן ספק כלפי הצדיק או ספק בתורה. כל ספק באמונה בכל הדברים שיהודי מצווה להאמין בהם: ה', התורה, הצדיק.

(שיעורים והתוודעויות - תשע"א א, עמוד תמד),
וז"ל:

יש עמלק חיזוני ויש גם עמלק פנימי, והוא: הספק!

תורת החסידות נוכחו כי הספיקות נמוגו. הם פשוט נעלמו. לא כל כך מפני שהחסידות סיפקה תשובות שכליות לספיקות, אלא משום שהיא חיזקה את הנשמה ואת האמונה, וממילא לא היה עוד מקום לספיקות...²²

ונחזור עתה **ליובל** שהיה **אבי** כל תופש כנור ועוגב...

החסידות, בהיותה פנימיות התורה, מחברת את פנימיות הנשמה לאלקות, ואז מתגלה הקשר הטבעי והעמוק של הנשמה עם הקב"ה, וממילא אין מקום לשום ספיקות ופקפוקים.

אלפי יהודים שסבלו מספיקות באמונה חשו מיד בהשפעתה המרפאת של החסידות. לאחר זמן מה של לימוד

מעין החכמה

וביקש עצה וברכה על כך, אולם ישועתו טרם הגיעה, וקשה לו להמשיך לחיות בצורה מפוצלת שכזאת - מצד אחד להיות ראש ישיבה ולמסור שיעורים למדניים בפני עשרות תלמידים, ומצד שני להיות כופר ממש ביסודות האמונה רח"ל.

כמובן היה מפליא מאוד לשמוע דבר כזה מראש ישיבה כל כך מפורסם, אך בכל זאת חשבתי עם עצמי על שורש הבעיה של אותו ראש ישיבה, ואז האיר ה' את עיני שלפני כשנתים הוא דיבר ברבים דברי גנאי על בעל התניא וממשיכי דרכו הקדושה, ומאותו הרגע הקב"ה החליט לנתק את הקשר שלו אתו ולקחת ממנו את כל הסייעתא דשמיא, וכשאמרתי לו זאת הוא נברתע ממש כמו ששופכים על אדם בפתאומיות מים קפואים, כיון שידע והרגיש שהאמת כדברי.

לאחר שהוא נרגע ועיכל זאת, אמרתי לו שיש לו רק דרך אחת להתרפאות: עליו לקחת את ספר התניא ולגרוס את כולו ללא שום פירוש עשרות פעמים, ובזכות זה בע"ה תשוב אליו האמונה, והוא הבטיח שיעשה כדברי.

ואכן, הוא לקח חופשה מהישיבה והתבודד במקום מסויים וגרס את ספר התניא

וגם צריך להאמין בטוב שיש בכל יהודי, לא להתייאש משום יהודי...

22. סיפר אבא מארי עט"ר רבינו יורם מיכאל אברג'יל זיע"א, וז"ל:

פעם בא לפני ראש ישיבה מכובד מאוד. כשראיתי אותו ממתין בתור ביקשתי שישאלו אותו אם רצונו להתייעץ בדבר ציבורי דחוף כדי לא לעכב אותו, אך הוא אמר שהוא בא לצורך ענין אישי וברצונו להמתין עד סיום הקבלת קהל.

כעבור יותר משעתים לאחר שסיימו כל הקהל לעבור ניגש אלי אותו ראש ישיבה, וכך הוא אמר לי: 'כסף ב"ה לא חסר לי. גם כבוד ב"ה לא חסר לי כי אני ראש ישיבה מפורסם ויש לי בישיבה תלמידים מובחרים ביותר, ושיעורי הלמדניים וכן חיבורי על הש"ס מפורסמים גם הם. אך דבר אחד חסר לי - כבר שנתים אני מרגיש שאין לי שום אמונה בבורא עולם!'

אותו ראש ישיבה הוסיף שלפני שהוא הגיע אלי כמובן הוא כבר קרא הרבה ספרי מוסר ויראה, וכן ביקר אצל הרבה רבנים חשובים

הזבובים אכלו את איוב...

איוב החל לעבוד את הקב"ה בכל הכח ובכל ההתלהבות... ביראה ואהבה, ובעשיית חסד ללא גבולות!

איוב הקים את כל מוסדות העזרה והחסד האפשריים! וכמו שהוא מעיד על עצמו: "פִּי אֶמְלֹט עֲנֵי מְשׁוּעַ וַיִּתּוֹם וְלֹא עֶזְרָ לּוֹ. בְּרַפְתָּ אֲבָד עָלַי תָּבֵא וְלֹב אֶלְמָנָה אֲרַנֶּנּוּ..." (איוב כט, יב-יג), "אִם לֹא בְכִיתִי לְקִשָּׁה יוֹם עֲגָמָה נְפֹשִׁי לְאַבְיוֹן" (שם ל, כה).

והנה, כאשר הגיע איוב לגיל 70 החלו לנחות עליו צרות בצרורות...²⁴ וכאשר ראה איוב את הצרות הללו, אמר כך: "וַיְהִי לְאַבְל פְּנָרִי וְעִגְבֵי לְקוֹל בְּכִים" (שם פסוק לא)!

וכך פירוש הפסוק:

כותרת מלחיצה? זה לא אנחנו! אנו בסך הכל העתקנו את לשון ספר קרניים (מאמר יג) שכתב כך: '**כתב בספר עדינות, זבובים אכלו איוב!**' **טוב**, הבנתי. אתם רוצים להבין. אז נסביר:

כאמור, יובל הספיק בימי חייו לפגום הרבה, על ידי הכנור והעוגב שלו הוא הצליח לדרדר את כל הבריאה למקומות אפלים ונוראים...

ולאחר פטירתו התגלגלה נשמתו היכן שהתגלגלה, עד שכעבור 2000 שנה בערך, **קצת לפני תקופת חורבן בית ראשון**, הוא חזר שוב לעולם, אך הפעם נקרא שמו 'איוב'! כן. כן. הוא 'איוב' המפורסם!²³

מעין החכמה

וכן כתב רבינו הגר"א זע"א (ספרא דצניעותא, פרק ד - ד"ה ואתעטרו בקוסטא דענבא), וז"ל: 'והענין כי איוב משורש קין היה, וכמ"ש יובל הוא איוב בחילוף הלא"ף (בחילוף א"ל ב"ם), וזהו שאמר (איוב): "ויהי לאבל כנורי ועוגבי לקול בוכים" (איוב ל, לא), שיובל היה אבי כל תופש כנור ועוגבי.'

24. וכמו שנאמר: "וַיִּמְלֹאךָ בָּא אֱלֹהֵי אִיּוֹב וַיֹּאמֶר חֲבֹקֵק הָיו חַרְשׁוֹת וְהִקְאֲתַנּוֹת רַעוּת עַל יְדֵיהֶם. וַתִּפֵּל שִׁבְעָא וַתִּקְחֶם וְאֶת־הַנְּעָרִים הָפוּ לְפִי חָרָב וְאֶמְלֹטָה רַק אֲנִי לְבַדִּי לְהַגִּיד לְךָ."

כולו עשרות פעמים, וכעבור שלשה חדשים חזר אלי שוב, והפעם בפנים מאירות, והודיע לי שתהילות לא"ל בזכות הגירסא של ספר התניא חזרה לו כל האמונה בה' בתכלית השלימות.

23. כתב המקובל האלקי רבי שמשון מאוסטרופולי הי"ד (זן ידן - מאמר יב, ד"ה וסוד ש"ל קליפות), וז"ל: ידוע תדע מה שמצאתי בספר גליא רזיא, שאיוב מקור שמו היה ליוב בסוד יובל... והנה יש בזה דבר סתר ופלא ואסור לגלותו כלל... גם תחליף לי (ב-א) בא"ל ב"ם ויהיה ממש איוב...

והנה, נחלקו מה שמו של שר הכלבים, לדעת האפלנטי שמו 'צחיר', ולדעת המאור הגדול רבינו מאיר (בעל האקדמות בספר נפלאות ה') נקרא 'אובץ'.

ושניהם פסוק אחד דרשו. והפסוק הוא: "וּלְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יִחָרֵץ כְּלָב לְשֹׁנוֹ" (שמות יא, ז). לדעת האפלנטי, 'חרץ' - בהיפוך אותיות 'צחיר'. ולדעת רבינו מאיר, 'לא יחרץ' - כלב לשונו' - סופי תיבות: 'אובץ'.

וראשי תיבות: 'ולכל בני ישראל לא', הם 'יובל', שהתגלגל באיוב. ומִשֵּׁר הכלבים נדבקו בו הש"ל קליפות המרומזים במילה 'לשונו'... עיי"ש עוד באורך.

והנה, מכיון שאיוב לא הצליח ב-70 שנותיו הראשונות לטהר את

כל ימי עסקתי בחסדים ובמעשים טובים, ועתה, כשהגיעו עלי כל היסורים הללו, הבנתי שהשקעתי במקום הלא נכון.

התיקון שלי היה לתקן את הכנור העוגג של יובל, ואני לא תיקנתי את זה, ולכן: 'ויהי לאבל כנורי ועוגגי לקול בוכים'!
ונרחיב יותר:

כאשר נולד איוב היתה נפשו אחוזה בש"ל (330) קליפות נוראות,²⁵ ושליחותו של איוב היתה לטהר את נפשו מהקליפות הללו.

וגילו לנו רבותינו הקדושים, שאחזיתם של הש"ל קליפות הללו הם בְּשֵׁר (מלאך הממונה) של הכלבים.

מעין החכמה

וְאִמְלֹטָה רַק אֲנִי לְבָדִי לְהַגִּיד לְךָ" (איוב א, יד-ט)...

ובנוסף היה כל גופו של איוב מכוסה בשחין רע מכף רגלו ועד קדקודו. עד שהוצרך מעוצמת הסבל לקחת חתיכת חֶרֶשׁ להתגרד בה...

25. בגמרא הקדושה (בבא בתרא טו.) אמרו: 'איוב לא היה ולא נברא אלא משל היה'. וביאר המקובל האלקי רבי שמשון מאסטרופולי זי"ע^א (דן דיין - מאמר יב), שאיוב לא היה (מעולם היצירה) ולא נברא (מעולם הבריאה) אלא (אחיות) מש"ל קליפות דעשיה היה.

עוד זה מדבר וזה בא ויאמר אש אלהי"ם נפלה מן השמים ותבער בצאן ובנערים ואתאכלם ואמלטה רק אני לבדי להגיד לך.

עוד זה מדבר וזה בא ויאמר כשדים שמו שלשה ראשים ויפשטו על הגמלים ויקחוים ואת הנערים הכו לפי חרב ואמלטה רק אני לבדי להגיד לך.

עוד זה מדבר וזה בא ויאמר בניד ובנותיד אכלים ושתים גין בבית אחיהם הבכור. והנה רוח גדולה באה מעבר המדבר ויגע בארבע פנות הבית ויפל על הנערים וימותו

פרשת ויקרא - סוף טוב הכל טוב!

באו לו כל היסורין, ²⁶ וזה שאמר:
'זבובים אכלו איוב!...'

נפשו מהש"ל קליפות הללו, השליט
בו הקב"ה את קליפת זבוב, וממנה

סוף טוב הכל טוב!

ובשנת שלש למלכותו, החליט אחשוורוש
המלך הטיפש-חכם, לעשות
משתה 180 יום "לְכָל-שָׁרְיוֹ וְעַבְדָּיו חֵיל
פָּרַס וּמְדֵי הַפְּרָתָמִים וְשָׂרֵי הַמְּדִינֹת
לְפָנָיו" (אסתר א, ג).

ולאחר מכן עשה עוד משתה, שבעה ימים,
"לְכָל-הָעַם הַנִּמְצָאִים בְּשׂוֹשָׁן
הַבִּירָה לְמַגְדוֹל וְעַד קָטָן" (שם פסוק ה)...

והמשתה הזה היה המשתה הכי מפואר
בכל תולדות עולם! הכל
היה שם! הכל!... חוץ מדבר אחד! רק
דבר אחד לא היה במשתה!

נכון, אתם צודקים. לא היתה שם מוזיקה!
שום כלי נגינה, לא ניגון שם!

שום זמר, לא שר שם!

וה'אשם' בכך, הוא איוב! איוב רק לפני
כמה שנים בודדות הצליח לתקן
את הפגם (הפרטי שלו) שפגם בגלגול הקודם
בהיותו יובל. ומכיון שהוא עדיין היה חי,
הוא הצליח לפחות למנוע מהם לנגן
במסיבה הציבורית הזו, ניגוני טומאה!...

אחרי שנה שלימה של יסורים קשים
ומרים, ²⁷ **בגיל 71**, הצליח איוב
סוף סוף לתקן את נפשו! ומכיון שכן
הוא זכה:

"וְה' בָּרַךְ אֶת-אַחֲרֵית אִיּוֹב מֵרֵאשִׁיתוֹ...
וַיְהִי לוֹ שִׁבְעֵנָה בָּנִים וְשָׁלוֹשׁ
בָּנוֹת. וַיִּקְרָא שֵׁם הָאֶחָת יְמִימָה וְשֵׁם
הַשֵּׁנִית קְצִיעָה וְשֵׁם הַשְּׁלִישִׁית קָרָן
הַפּוּף. וְלֹא נִמְצָא נָשִׁים יְפוֹת כְּבָנוֹת
אִיּוֹב בְּכָל-הָאָרֶץ" (איוב מב, יב-טו)...

איוב חזר לשגרת חייו הרגילה. ובינתיים,
במישור העולמי התחוללו שינויים
כבירים! מלכות בבל האדירה נכבשה
והושמדה על ידי חיל פרס ומדי...!

ובשנת 3392 שנה לבריאת העולם
עלה אחשוורוש על כס המלוכה.

אחשוורוש היה הפכפך בטבעו ונוסף
על כך גם גס רוח, חכם
בעיניו ונוח לכעוס. שררה בו ערבוביא
של טוב ורע, חכמה וטיפשות, הכל
ביחד, כמאמר חז"ל (מגילה יב.): מלך
פיקח היה, מלך טיפש היה...!

מעין החכמה

27. ובפירוש דן ידין (סוף מאמר יג) הביא שדעת
המקובלים, שאיוב קיבל שנתים יסורין, עי"ש.

26. כך ביאר הגאון הרב שלום וייס (תורת
שלום, בראשית א - עמוד רסט).

תובל קין, ה"לוטש כל חורש נחושת
וברזל" (בראשית ד, כב)...
ולכן גם במסיבה הזו היה רצח! ונפרט...

סכנה - אף אדום!

כמה כוסיות וכבר נהפכת להיות מפגרו!...
ואפו של אחשוורוש נהיה אדום כסלק...
וכך מובא בגמרא הקדושה (מגילה יב:),²⁹
כראות המלך כי ממאנת המלכה
למלא מצותו, וישלח לקרוא לחכמי
ישראל מבני שבט יששכר להתייעץ
עמם: "כדת מה לעשות במלכה ושתי
על אשר לא עשתה את מאמר המלך"
(אסתר א, טו). ויהי כבואם ויאמר אליהם
אחשוורוש: 'הנה נא שמעתם כי
הכעיסתני המלכה גם כעס, עוצו לי
בחכמתכם מה אעשה במלכה הסוררת'.
ויאמרו חכמי ישראל בלבם: אם נאמר
למלך 'הוציאנה להורג', והיה
כסור יינו מעליו וניחם על מעשהו ויצא
הקצף עלינו. ואם נבקש חנינה עבור
המלכה ויאמר המלך: מזלזלים הם בכבוד

את הניגונים הוא הצליח למנוע, אך
הוא לא הצליח למנוע את
השתתפותו של אחיו (בגלגול הראשון)

ביום השביעי למשתה, כאשר אחשוורוש
היה כבר שתוי כהוגן, ועיניו
האדומות בלטו מתוך פרצופו...

והאמת, שלא רק אחשוורוש היה
שתוי! כל הסביבה היתה
טבולה בריח חריף של אלכוהול...²⁸

ואז, אחשוורוש הרים ידו ונפנף לעבדו
(עבד אחד): 'היי, אתם, בואו רגע,
לכו לאשתי - ושתי, ותאמרו לה שאני
רוצה שתבוא ותשב לידי'. ושתי
סירבה, אך לא הסתפקה בכך ושלחה
לו כמה מילות 'עידוד', וכך אמרה:

אבא שלי - המלך בלשאצר - היה שותה
כמויות עצומות של יין, כשתיית
אלף אנשים! והיה מצליח לשמור על
צלילות דעתו! ואתה - אחשוורוש - שתיית

מעין החכמה

המשרתת כאילו בלעה אותה האדמה. במוצאי החג
היא שבה, וסיפרה שברחה משום שחששה לחייה.
מה אירע? היא ראתה את כמויות היין
שזרמו לשיבה בערב החג... 'אצלנו',
סיפרה, 'עם כמות כזו של יין, המסיבה
היתה מסתיימת עם כמה הרוגים!'

29. לשון ספר אוצר אגדות נ"ך (חלק ב - עמוד
שפח) לגאון רבי ישראל יעקב קלפהולץ זיע"א.

28. סיפר הגה"צ רבי שלמה לווינסטיין
בספרו ומתוך האור (מגילת אסתר
- עמוד 22), וז"ל: כשהגויים משתכרים, מגיעים
כבר הצרות... ובהקשר לכך סיפר הגאון רבי
אברהם כהנמן שליט"א, וז"ל:

כשהשיבה (ישיבת פוניבז') היתה עדיין בחו"ל,
בפוניבז' שבליטא, עבדה משרתת
גויה במטבח הישיבה. בערב שמחת תורה נעלמה

פרשת ויקרא - סכנה - אף אדום!

כאשר התפרסמה הגזירה בעולם, חייכו כולם! בשביל מה כל הטרם הזה? הרי בוודאי בסופו של דבר הוא יתחתן עם אחת מבנותיו של איוב! שהרי: **"ולא נמצא נשים יפות כבנות איוב בכל הארץ"** (איוב מב, טו)...
אך, כמו בפוליטיקה, אף פעם לא מקשיבים לציבור. ובסגנון אחר: **'אחרי שנבחרים, לא סופרים את דעת הציבור'**! ולכן הם המשיכו במבצע...
ובסוף להפתעת כולם, נבחרה אסתר למלכה!

וזו היתה באמת הפתעה! איך?!

ומצאנו לתנא האלקי רבי יהושע בן קרחה שאמר כך (בבא בתרא טו:): **'איוב בימי אחשורוש היה, שנאמר: 'ולא נמצא נשים יפות כבנות איוב בכל הארץ', איזהו דור שנתבקשו בו נשים יפות? הוי אומר, זה דורו של אחשורוש'. ואם תאמר שאולי אסתר היתה קרובה להן ביופי? אולי אסתר היתה מתחרה להן? אז דע לך - אומר רבי יהושע בן קרחה (מגילה יג.) - אסתר ירקרוקת היתה (צבע הפנים שלה נוטה לצבע ירוק כהה), אלא שחוט של חסד משוך עליה!**

מלכותי על כן יעצוני לבל אעניש את ושתי, על כן אין טוב לנו כי אם להחריש...

ויאמרו אל המלך: מלכנו ואדונינו! מיום שחרב בית מקדשנו וגלינו מארצנו אל בין האומות ניטלה עצה מפנינו מרוב שברון לבבנו ולא נוכל לדון דיני נפשות. אם חפץ המלך בעצה הגונה ישאל בעצת חכמי מואב ועמון היושבים בארצם בהשקט ובטח כיון השוקט על שמריו ולא הורק מכלי אל כלי.

וההמשך ידוע: ושתי נהרגה, ואסתר ירשה את מקומה...

עברה תקופה, ואחשורוש חזר לשפיות חלקית. ואז הוא קרא לעבדו וביקש: תקרא לי לוושתי שתבוא לכאן!
העבד בלע את הלשון... 'א...אדוני, ל...לא זוכר? ושתי נוחה בג...יהנם! אתה הרגת אותה!...

ונדלג עתה על הטיפול הפסיכולוגי שעבר אחשורוש. ונמשיך הלאה...

'ויאמרו גַּעְרֵי הַמֶּלֶךְ מִשְׁרָתוֹ בְּקִשׁוֹ לְמַלְכָּה נְעוּרוֹת בְּתוּלוֹת טוֹבוֹת מְרֵאָה. וַיִּפְקֵד הַמֶּלֶךְ פְּקִידִים בְּכָל־מְדִינֹת מְלָכוֹתוֹ וַיִּקְבְּצוּ אֶת־כָּל־נְעוּרֵי בְּתוּלָה טוֹבוֹת מְרֵאָה אֶל־שׁוֹשַׁן הַבִּירָה אֶל־בֵּית הַנָּשִׁים אֶל־יַד הַגָּאֹן סָרִיס הַמֶּלֶךְ" (שם ב, ג-ג)...

מעין החכמה

30. הקטע הבא הם דבריו של רבינו הגר"א (קול אליהו, מגילת אסתר - אות קמ).

שהשאיר את בנות איוב (בעלות היופי הטבעי) הרחק הרחק מאחור...

יופי של חוט החסד הוא יופי רוחני רם ונישא מאוד מאוד! ³¹ יופי

מעין החכמה

זה ששיבח ה' יתברך את כנסת ישראל: "שְׁעָרָךְ פְּעֵדָר הַעֲזִים שְׁגָלְשׁוּ מֵהַר גְּלָעָד" (שיר השירים ד, א), ופירש רש"י, אף הריקים שבך חביבין עלי כיעקב ובניו... וכן פירש לקמן בפרק וא"ו על פסוק: "שְׁעָרָךְ פְּעֵדָר הַעֲזִים שְׁגָלְשׁוּ מִן הַגְּלָעָד" (שם ה, ה) - בקטנים ורכים ודקים שבכם יש שבח הרבה.

ולמדנו שישערך - מרמז על הגרועים ופחותים שבישראל שגם הם יקרים מאוד בעיני ה' יתברך. כי מוצא גם בהם שבח הרבה על ידי הנקודות טובות שמוצא בכל אחד ואחד מהם. ועל כן נקראים בשם 'שערות', כי זה עיקר שבחם מה שמוצא בכל אחד מהם בחינת שערות קדושות הרבה, דהיינו מה שכל אחד מהם מנתק עצמו בכל פעם כחוט השערה לה' יתברך או לדברים הנוגעים לעבודתו יתברך שזה יקר מאוד אצל ה' יתברך כנ"ל.

זה בחינת ציצית, שהם בחינת שערות, כמובא, בחינת: "ויקחני בציצית ראש"י" (יחזקאל ח, א). **היינו כי ציצית הם בחינת חוט של חסד שה' יתברך ממשיך עלינו בכל יום, שאלו החוטי חסד בחינת ציצית נקלעים ונשזרים מהשערות הנ"ל מה שה' יתברך מטה כלפי חסד. ומוצא בכל אחד מישראל נקודות טובות שהם בחינת שערות כנ"ל. ואלו השערות מתקבצין יחד ונקלעים ונשזרים ונעשין בחינת חוטי הציצית הקדושים שמאירין על ישראל בכל יום. כי מעצם החסד והטוב הנפלא שיש שם, על ידי זה מסתכל ה' יתברך רק על הטוב שבישראל אפילו בפושעי ישראל הוא מסתכל רק על בחינת השערות שנמצא בכל אחד ואחד מה שכל אחד מנתק עצמו**

31. בכתבי הגה"ק רבי נתן מברסלב, מצאנו כתוב כך (ליקוטי הלכות, הלכות ראשית הגז - הלכה ד):

בחטא העגל קלקלו ישראל הרבה, ונגזרה עליהם 'השמדה', ומשה רבינו בגודל אהבתו לעם ישראל, לא השלים עם הגזירה.

בי"ז תמוז חזר משה רבינו למחנה ישראל ובידיו לוחות הברית, וכשראה את עם ישראל עובדים לעגל שבר את הלוחות.

ובי"ח בתמוז שרף את העגל ודן את החוטאים, ובי"ט בתמוז עלה חזרה למרום כדי לנסות ולבטל את הגזירה.

הוא התגבר בתפילה ובתחנונים לפני הבורא, והחליט למסור נפשו - פשוטו כמשמעו עבור עי"י!

ובכח מסירות נפשו נתבטלה מציאותו הקודמת, וזכה להויה חדשה, ועלה למדרגה חדשה, רמה ונישאה, ושם גילה לו ה' יתברך מדת רחמיו וטובו, מה שלא נתגלה לו מתחילה, שהן בחינת שלש עשרה מדות של רחמים.

ושורש הי"ג מדות הרחמים הוא מבחינה עליונה מאוד הנקראת 'עתיק', כי 'עתיק' הוא בחינת חסד עליון ונורא מאוד, בחינת: 'ורב חסד', כי שם כולו טוב וחסד.

ובבחינה זו הקב"ה מתפאר ומשתבח מאוד בכל מעשה טוב שעושה יהודי, ואפילו אם המעשה מעוררב טוב ורע, הקב"ה מתעלם מהרע ומסתכל רק בטוב, ואפילו אם הטוב הוא מועט ונדמה לנקודה - הקב"ה משתבח בכל נקודה טובה שהוא מוצא ביהודי.

העולה מן האמור להלכה ולמעשה

זאת עלולה להתחולל ירידה גדולה יותר,

שיתעוררו בו ספיקות באמונה.

ה. אחת הדרכים החשובות לחיזוק האמונה היא לימוד התורה. מכיון שהתורה היא חכמתו של הקב"ה, יש בה כחות אלקיים שמחזקים את הנשמה. לכן התורה נמשלה למזון, כי היא אכן מזונה של הנשמה.

כאשר יהודי לומד תורה כראוי ומתדבק בקדושתה - מתחזקים כחותיה של הנשמה, וממילא מתחזקת גם האמונה...

תוצאות מהירות ועוצמתיות יותר משיגים על ידי לימוד פנימיות התורה, תורת החסידות. בחלק הגלוי של התורה (השי"ס והפוסקים וכו') עלול השכל להעלים את קדושת התורה, ואולם בפנימיות התורה הלומד מרגיש בכל רגע את הקדושה ואת האור הפנימי שבה. כך ההשפעה על הנשמה עמוקה ומידית יותר...

החסידות, בהיותה פנימיות התורה, מחברת את פנימיות הנשמה לאלקות, ואז מתגלה הקשר הטבעי והעמוק של הנשמה עם הקב"ה, וממילא אין מקום לשום ספיקות ופקפוקים.

וה' יתברך, יזכנו ביום הפורים הזה, למחות את עמלק החיצוני ואת העמלק הפנימי מחיה גמורה ושלילה!

א. האויב הגדול ביותר של עם ישראל הוא עמלק. והנה, בוודאי שהכוונה היא לאומה של גויים. אך עלינו לדעת כי יש גם עמלק פנימי, המתגלה בנפש פנימה, והוא רגש הספק; **סומאתו של עמלק הפנימי הוא רב ועצום, ויש בכחו להטיל ספיקות בכל דבר רוחני!**

ב. עולמו הפנימי של האדם היא המציאות האמיתית שלו. ולכן כאשר האדם חי בעולם פנימי ברור ובהיר, אין אפשרות לעמלק להתקרב אליו.

אך כאשר בעולמו הפנימי של האדם מתגלים ספיקות, והיסודות מתחילים להתרועע, **נפתח הפתח לביאתו של עמלק!**

ג. עלינו לדעת שבעניינים גשמיים מותר להתלבט, אך אחרי שהתלבטנו והחלטנו אסור לנו שוב להסתפק! אסור לנו להיכנס למעגל האיום והנורא הזה - מעגל הספקנות! **להתלבט מותר, להסתפק אסור!**

ד. מקור הספיקות בעניינים רוחניים לא נובעים מחשיבה עצמאית, אלא משקיעה עמוקה בענייני העולם הזה!

כשהאדם עוסק בצרכיו הגשמיים ובצורכי פרנסתו בכל לבו ונפשו, הוא גורם ירידה לכחות שכלו הנעלים, ובעקבות

מעין החכמה

ועל ידי שזכה משה רבינו לגלות את י"ג מדות הרחמים, הצליח לבטל את הגזירה!

לפעמים כחוט השערה מגשמיותו אליו יתברך. ועל ידי זה מאירן שם אורות גדולים ונוראים...

מגילת הרב יורם

מגילת אסתר עם באוריו של
אבינו מו"ר הרב יורם מיכאל אברג'ל זיע"א

מגילה
מבוארת
₪ 30
₪ 4-100

מחירים מיוחדים למוסדות וכמויות - פרטים במערכת

להזמנות:

www.hameir-laarets.org.il

*2910 | 08-37-40-200

זכר למחצית השקל

להפצת תורת אבינו מו"ר הרב יוסף מינאל אברג'ל זע"א

קחו חלק בהפצת התורה:

08-37-40-200

השותפים יתברכו ע"י
מו"ר הרב ישראל אברג'ל שליט"א

ניתן להעביר גם מתנות לאביזנים, שיחולקו ביום הפורים ע"י הרב שליט"א

שעורי השבוע

מפי הרה"ג רבינו ישראל אברג'ל שליט"א

לבאי בית המדרש המאי"ר לארץ

רח' הקציר 666 נתיבות (עדות נשים פתוחה)

להלן זמני חג הפורים הקדוש הבעל"ט

יום ראשון - יום פורים

מוצאי שבת קודש

04:15	הקדמות לתפילה	19:15	תפילת ערבית מוצש"ק
04:45	תפילת שחרית	19:30 ..	קריאת מגילה ע"י מו"ר שליט"א
06:00 ..	קריאת המגילה ע"י מו"ר שליט"א	22:00	קריאה נוספת לנשים*
קבלת קהל תחילים עד השעה: 9:00 ובית הרב שליט"א רח' אור לציון 49, 10:00-12:00			
09:00	קריאה שניה לנשים*		
12:30	תפילת מנחה מנין א*		
17:00	תפילת מנחה מנין ב*		
18:00	תפילת ערבית*		

* בבית הכנסת המאיר לארץ רח' חיל שריון 39

פרשת ויקרא

- שבת זכור -

י"ג אדר ב' התשפ"ד

זמני שבת קודש

רבינו תם	יציאת שבת	הדלקת נרות	עיר
19:01	18:19	17:29	באר שבע
19:01	18:19	17:29	תל אביב
19:00	18:18	17:28	חיפה
19:01	18:25	17:20	אילת
19:05	18:22	17:32	ירושלים
		17:12	ירושלים 40 דק'

מסירות אל הרב

מפי קדשו של אטור זיע"א

הנקודה העיקרית שיהודי צריך ללמוד בפורים, שבו ה' הציל את עם ישראל מההשמדה ההמונית שזמם המן הרשע לעשות להם, היא לתת צדקה ביד רחבה וללא הגבלה.

כי ככל שהאדם מפור בפורים יותר צדקה כך החיים שלו במשך כל אותה שנה עד פורים הבא יהיו הרבה יותר יפים וטובים.

LIVE

שני - כל שבוע בשעה: 20:00

יד בנימין

בבית הכנסת 'שירת קטיף' רחוב שחף 91

LIVE

חמישי - כל שבוע בשעה: 20:00

נתיבות

בבית המדרש 'המאיר לארץ' רחוב הקציר 666

ערוצי מחלקת המדיה

של בית המדרש המאיר לארץ

hameir-Laarets.org.il

המאיר לארץ

054-26-380-26

08-64-99-859
קו שמע - המאיר לארץ

Français	Русский	English	Español	עברית
joindre :	присоединитесь:	to join:	Para unirse:	להתחברות:

הפצת תורה חובקת עולם
היה שותף 08-37-40-200

לתרומות:

- בנק מזרחי טפוחות, סניף 433 קרית גת, חשבון 96629
- בנק הדואר, סניף 1, חשבון 27016519
- בכל עמדות 'נדרים פלוס'